

УДК 339.7

Кваша О. С.

*викладач кафедри міжнародної економіки та менеджменту освіти
Миколаївського національного університету
імені В. О. Сухомлинського*

Kvasha O. S.

*Lecture of International Economy
and Management of Education Department
The Mykolaiv national V. O. Sykhomiynsky university*

ТЕНДЕНЦІЇ СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗШИРЕННЯ

TENDENCIES OF COLLABORATION OF UKRAINE ARE WITH INTERNATIONAL FINANSOVO-KREDITNIMI ORGANIZATIONS: MODERN STATE AND PROSPECTS OF EXPANSION

Анотація. У статті проаналізовано основні тенденції співробітництва України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями, досліджено кредитну діяльність провідних МФО та їх ефективність, окреслено ключові програми, які реалізує Україна, визначено пріоритетні напрями співпраці, що дали б змогу підвищити ефективність залучених коштів і створити сприятливий інвестиційний клімат у країні.

Ключові слова: міжнародні фінансово-кредитні організації, проекти, фінансові ресурси, ефективність діяльності, міжнародний кредит.

Постановка проблеми. В умовах макроекономічної нестабільності країн, що сформувалася на тлі фінансово-економічної кризи 2008–2009 рр., політичної нестабільності у світі, та слабких темпів розвитку країн із перехідною економікою найбільшої актуальності набуває діяльність міжнародних фінансових організацій у напрямі стримування негативних економічних процесів.

Саме вони у процесі включення у світовий валютно-фінансовий простір усіх груп країн формують сталі і системні зв'язки між ними, які виходять за межі суто валютно-фінансових і розвиваються як економічні в цілому.

На сьогоднішній день основна проблема полягає в тому, що роль окремих груп країн у цьому процесі визначається міжнародними фінансовими організаціями, оскільки вони перебирають на себе функції створення рамкових умов світового економічного порядку, зокрема валютного, акумулювання у світовому масштабі тимчасово вільних валютних коштів та їх розподіл між країнами-позичальниками.

Україна як країна з транзитивною економікою є на сьогодні найбільш незахищеною від ринкової кон'юнктури, яка склалася під тиском не лише економічних факторів, а й від політичних процесів кінця 2013 та початку 2014 рр. Значний

економічний потенціал країни на сьогодні частково реалізується саме за допомогою тісної співпраці з міжнародними фінансовими організаціями в багатьох напрямках.

Виходячи з вищезазначеного, актуальним є дослідження особливостей відносин України з даними організаціями з огляду на сучасну ситуацію в світовій економіці та аналіз перспектив побудови оптимального сценарію співпраці в майбутньому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню теоретичних та практичних аспектів співробітництва з міжнародними фінансово-кредитними організаціями присвячено праці відомих вітчизняних науковців: А. Кредисова, Б. Губського, В. Новицького, А. Поручника, С. Сокаленка, А. Філіпенка. Провідними вітчизняними вченими у дослідженні суті та теоретичних засад міжнародного кредитування є: Ю. Макагон, Д. Лук'яненко, О. Мозговий, Т. Оболенська та ін. Проте, незважаючи на значний обсяг накопичених у даній сфері наукових досліджень, багато положень праць носять суперечливий і дискусійний характер.

Мета статті полягає в аналізі основних тенденцій співробітництва України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями, виявленні позитивних і нега-

тивних рис та визначенні пріоритетних напрямів розширення співпраці.

Відповідно до визначеної мети, передбачається вирішити такі основні завдання:

- проаналізувати характер, масштаби та особливості співробітництва України з МФО;
- дослідити кредитну діяльність провідних МФО та проаналізувати ефективність наданих кредитів;

– виділити позитивні та негативні сторони співпраці з міжнародними фінансовими організаціями для України та визначити пріоритетні напрями розширення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Міжнародні фінансово-кредитні організації давно зайняли провідне місце в Україні серед установ, які здійснюють серйозну фінансову підтримку і надають технічну допомогу з метою реалізації в нашій країні необхідних реформ, а

Таблиця 1

Етапи співпраці між Україною та МВФ

Етапи	Роки	Особливості кредитування	Виконання
I етап	1992–1994	Фінансова допомога у вигляді системної трансформаційної позики на суму 498,7 млн. СПЗ (763,1 млн. дол. США) для підтримки платіжного балансу	Завершено завчасно через невиконання Україною умов програми
II етап	1995–1998	За трьома кредитними програмами Stand-By Україна отримала кредити на загальну суму 1318,2 млн. СПЗ (1935 млн. дол. США) на підтримку курсу національної валюти і фінансування дефіциту платіжного балансу	Програму виконано
III етап	1998–2002	Програма розширеного фінансування, яка передбачала надання кредиту на загальну суму 2,6 млрд. дол. США. Україна отримала в рамках програми EFF 1193,0 млн. СПЗ (1591,0 млн. дол. США), які були спрямовані на поповнення валютних резервів Національного банку України	МВФ не надав Україні залишкової суми кредитів у зв'язку з негативними висновками спостерігачів ходу виконання програми
IV етап	2002–2008	У 2004–2005 рр. Україна завершила співробітництво за Програмою EFF, у подальших стосунках обрало на безкредитній основі попереджувальну програму Stand-By та зосереджено стосунки в рамках надання технічної допомоги, спрямованої на вирішення проблем, пов'язаних із макроекономічною, грошовою, валютною, податковою та бюджетною політикою	Програму виконано
V етап	2008–2013	У 2008 р. у рамках програми Stand-By Україна отримала три транші загальною сумою 7 млрд. СПЗ. Частина другого траншу в розмірі 1,5 млрд. доларів США та третій транш у повному обсязі були спрямовані до державного бюджету України. У липні 2010 р. Україна ухвалила нову спільну з МВФ програму Stand-By на загальну суму 10 млрд. СПЗ строком на 2,5 роки, і вже в серпні 2010 р. отримала перший транш у розмірі 1 250 млрд. СПЗ, з яких 1 млрд. дол. США надійшов на підтримку державного бюджету і другий транш у розмірі 1 млрд. СПЗ (1,9 млрд. дол. США) – на підтримку НБУ. У 2011 р. Україна не отримала від МВФ три кварталних кредити в розмірі приблизно 1,5 млрд. дол. США, кожен у рамках програми Stand-By загальним обсягом 15,15 млрд. дол. США за невиконання вимог.	Програму скасовано у 2010 році та усі транші, що ще залишилися відповідно до Угоди Співпраці призупинена на невизначений період
VI етап	2014	22 квітня 2014 р. прийнято Розпорядження Кабінету Міністрів № 411-р «Про схвалення проекту Листа про наміри Уряду України і Національного банку України до Міжнародного валютного фонду та проекту Меморандуму про економічну та фінансову політику». За результатами звернення Української сторони, 30 квітня 2014 р. Рада директорів МВФ ухвалила 24-місячну угоду Stand-By для України на суму 10 976 млн. СПЗ (800% від квоти країни) 29 серпня 2014 р. Рада директорів МВФ ухвалила рішення щодо завершення першого перегляду програми Stand-By та виділення коштів другого траншу для України на суму 914 млн. СПЗ (приблизно 1,39 млрд. дол. США). З 11 по 25 листопада 2014 р. у м. Київ перебувала місія Європейського департаменту МВФ із метою підготовки до другого перегляду програми Stand-By.	Програму прийнято 2014 р. Програму призупинено січні 2015 р.
VII етап	2015	11 березня 2015 р. рада директорів МВФ затвердила нову чотирирічну кредитну програму Extended Fund Facility (EFF, механізм розширеного кредитування) на фінансування заходів з економічної і фінансової стабілізації України на 12,35 СПЗ, або 17,5 млрд. дол. США. Гроші ці повинні надходити порціями (траншами), рішення по виплаті чергового траншу приймається за результатами перевірки того, як Україна виконує свої зобов'язання з реформування економіки і країни в цілому, прописані в спеціальному меморандумі. Перший транш кредиту в обсязі 5 млрд. дол. США поступив в Україну у березні 2015 р. На сьогоднішній день отримано два транші на суму близько 6,7 млрд. дол. До кінця 2015 р. планувалось отримати третій транш (на 1,7 млрд. дол.), але рішення призупинено до прийняття держбюджету 2016 р. Зараз, у травні 2016 р. в Україні працює місія МВФ щодо прийняття рішення надання третього траншу за умов виконання Україною своїх зобов'язань, прописаних у спеціальному меморандумі.	

також підтримки та розвитку підприємств різних галузей економіки і зміцнення фінансового сектору в цілому.

Наразі Україна знаходиться в такому фінансовому та економічному стані, що реальним інструментом виходу з нього поряд із жорстким упрощенням реформ може стати лише плідна співпраця з міжнародними фінансовими організаціями. Водночас формат такої співпраці має будуватись виключно на національних інтересах нашої держави.

На сьогодні Україна є членом таких міжнародних фінансово-кредитних організацій, як Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), Європейський інвестиційний банк (ЄІБ). Саме ці інституції проводять активну роботу в плані надання фінансової, технічної допомоги і кредитування.

Відносини України з міжнародними фінансовими організаціями юридично регламентуються нормативно-правовими актами, меморандумами, програмами, стратегіями розвитку та угодами [1, с. 49]. Окремо варто зазначити, що документом, на базі якого здійснюється співпраця з групою Світового банку, є Стратегія партнерства з Україною на період 2012–2016 рр. [2].

Україна з 1994 р. активно співпрацює з МВФ, використовуючи його фінансові і технічні ресурси з метою досягнення макроекономічної стабілізації та створення необхідних передумов для проведення економічних реформ. Таке співробітництво здійснюється за певними етапами (табл. 1) переважно в рамках реалізації спільних програм: STF (системна трансформаційна позика), Stand-By (стабілізаційна позика), механізм розширеного фінансування (позика на підтримку розвитку), попереджувальний Stand-By, Extended Fund Facility (EFF, механізм розширеного кредитування).

Кредити МВФ надаються Україні за виконання низки критеріїв ефективності, зокрема: дотримання рівня чистих міжнародних резервів НБУ, відповідних монетарних показників та дефіциту бюджету, досягнення макроекономічної стабільності розвитку, проведення реформ в економічній та політичній сферах тощо [1, с. 50].

Найбільшим кредитором України серед міжнародних фінансових організацій є саме Міжнародний валютний фонд, розпорядником фінансових ресурсів, наданих МВФ, є НБУ.

За роки співробітництва з МВФ (1994–2016 рр.) Україна отримала близько 16,25 млрд. СПЗ, що становить 29 млрд. дол. США кредитних коштів.

За роки співробітництва з МВФ (1994–2016 рр.) Україна отримала близько 16,25 млрд. СПЗ, що становить 29 млрд. дол. США кредитних коштів.

Варто зазначити, що співпраця з МВФ має свої як позитивні, так і негативні наслідки. Впродовж останніх десятиліть кредити МВФ допомагали розв'язувати низку проблем нашої країни, такі як: забезпечення макроекономічного зростання, стабілізація банківського сектору, фінансування імпорту, формування валютних резервів НБУ, підтримка стабільності національної валюти, обслуговування зовнішнього боргу. Крім того, кредити від МВФ виступили індикатором для співпраці з іншими міжнародними фінансовими організаціями та приватними зовнішніми інвесторами.

З іншого боку, є негативні наслідки співпраці України з МВФ, а саме: загроза фінансовій безпеці держави, зростання зовнішнього боргу, неспроможність конкурентоздатності національної економіки, загроза суверенітету держави, прояви незадоволення в суспільстві під час проведення непопулярних реформ із боку уряду, підвищення пенсійного віку та комунальних послуг, замороження соціальних стандартів.

Лише ефективне використання кредитних коштів МВФ, отриманих Україною в попередні роки, та проведення в державі економічних реформ більш швидкими темпами дасть можливість обґрунтувати доцільність залучення цих кредитів та знівелює кредитні ризики, які при цьому виникали [1, с. 50].

Наступною міжнародною валютно-фінансовою організацією, яка співпрацює з Україною з 1992 року, є Група Світового банку і виступає потужним кредитором та взаємодіє на основі Стратегії партнерства з Україною на період 2012–2016 рр. Дана стратегія спрямована на реалізацію економічних реформ, підвищення рівня конкурентоспроможності національної економіки та окреслені вимоги, котрих повинна дотримуватися Україна, зокрема щодо тісних контактів з інвесторами, встановлення незаперечливих форм власності та подолання корупційних проявів.

Кредитні програми, проекти Світового банку реалізуються у соціальному, фінансовому, транспортному та державному секторах, електроенергетиці та енергоефективності, екологічній безпеці, охороні здоров'я, муніципальній інфраструктурі та агропромисловому комплексі.

Впродовж 1994–2014 рр. Світовий банк затвердив для України 26 позик загальним обсягом 6399,85 млрд. дол. США [3, с. 50].

Найбільшою філією групи Світового банку є Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), який є основною позиковою організацією в інституціональній сфері. Кредити надаються на 15–20 років, включаючи п'ятирічний термін. Кредити МБРР надаються під гарантії державного бюджету, а тому позичальники повинні повертати надані кредити.

На жаль, суми проектів МБРР не відповідають кредитним очікуванням українського уряду.

Так, держава запланувала позичити кошти в МБРР у 2014 р. 2 480,0 млн. дол. США, у 2013 р. – 1742,5 млн. дол. США, а в 2012 р. – 1641, 3 млн. дол. США. Натомість МБРР у 2012–2013 рр. не затвердив жодного кредитного проекту для України. А в 2014 р. затверджена сума кредитів становила 1082 млн. дол. США, 750 млн. дол. США було виділено на реалізацію політики розвитку держави. Це кредитування мало сприяти проведенню реформ, критично важливих для подолання поточної економічної кризи в Україні, а 332 млн. дол. США – на реалізацію проектів з підвищення енергоефективності у секторі централізованого теплопостачання у 10 містах України [1, с. 50].

У рамках залучених кредитних коштів від МБРР реалізуються інвестиційні програми. Відносини України з МБРР охоплюють три типи програм (рис. 1).

Рис. 1. Співпраця України з МБРР

Серед спільних проектів із Міжнародним банком реконструкції та розвитку за рахунок коштів, залучених державою та під державні гарантії, реалізуються такі проекти (табл. 2).

Отже, виходячи з табл. 2, ми можемо зробити висновок, що на сьогоднішній день МБРР має різні напрями співпраці з Україною. Значна частина наданих коштів іде на структурну перебудову економіки, реалізацію урядом соціальних проектів, удосконалення важливих для економіки галузей. Однак варто було б кредити МБРР спрямовувати на найбільш важливі національні проекти, щодо яких має бути чіткий моніторинг від розробки та обґрунтування доцільності до повного завершення, що помітно підвищить їх ефективність.

Відповідно до Указу Президента України «Про членство України в Європейському банку реконструкції та розвитку» від 14 липня 1992 р. № 379/92, у серпні 1992 р. Україна набула статусу країни – члена Європейського банку реконструкції та розвитку.

На сьогодні ЄБРР залишається одним із провідних інвесторів в економіку України, вкладення якого мають комплексний характер. Європейський банк реконструкції та розвитку надає значну підтримку економічним реформам в країні, що створює умови для розвитку стосунків між Україною та Банком, про що свідчить портфель проектів ЄБРР в Україні. Станом на 1 січня 2015 р. портфель ЄБРР в Україні нараховує 351 проект із загальним обсягом фінансування більше 9,158 млрд. євро. ЄБРР реалізував 23 проекти в державному секторі економіки України на загальну суму 674,94 млн. дол. США та 1487,35 млн. євро, за якими кредити надавалися державі або під державні гарантії [4, с. 24].

Галузева структура кредитного портфелю проектів ЄБРР в державному секторі економіки складається таким чином, що 50% всього портфелю кредитів спрямовані на фінансування проектів розвитку транспортної інфраструктури, 39% – на підтримку проектів в енергетичній сфері, інші – у фінансовий (8%), зв'язок (2%) та розвиток муніципалітетів (1%) [5, с. 13].

На відміну від МВФ, ЄБРР працює лише на комерційних засадах. Банк надає тільки цільові кредити під конкретні проекти приватним та державним структурам на потреби розвитку економіки. 60% позичкових засобів спрямовуються у приватний і 40% – у державний сектор.

Крім цільових кредитів, ЄБРР здійснює прямі інвестиції, а також надає технічну допомогу (консультації, курси навчання банкірів та менеджерів, допомога в організації систем розподілу продовольства). Крім того, ЄБРР здійснює зовнішнє пряме та спільне фінансування інвестиційних проектів. Дедалі більший інтерес банку викликає фінансування недержавних підприємств, зокрема приватних малих і середніх (МСП).

Кредити ЄБРР спрямовуються на підтримку та реалізацію проектів, пов'язаних із виробництвом харчових продуктів, нафтовою та газовою промисловістю, транспортом, телекомунікаціями, сферою фінансів та наданням послуг у сільському господарстві, а також проектами комунальної інфраструктури, пов'язаними з водопостачанням та опаленням. Крім того, Україна та ЄБРР розпо-

Таблиця 2

Проекти МБРР в Україні

Назва проекту	Мета	Сума позики
Розвиток міської інфраструктури	Надання комунальним підприємствам допомоги для надійного забезпечення населення України якісними комунальними послугами	140 млн. дол. США
Розвиток міської інфраструктури-2	Надання комунальним підприємствам допомоги для якісного водопостачання та водовідведення, поводження з твердими побутовими відходами на 11 комунальних підприємствах.	350 млн. дол. США
Поліпшення автомобільних доріг і безпеки руху	Приведення до європейського рівня транспортно-експлуатаційного стану автомобільної дороги М-03 Київ – Харків – Довжанський на ділянці від м. Бориспіль до м. Лубни та поліпшення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг загального користування на небезпечних ділянках і місцях концентрації ДТП	400 млн. дол. США
Проект поліпшення автомобільних доріг і безпеки руху-2	Приведення до європейського рівня транспортно-експлуатаційного стану автомобільної дороги М-03 Київ – Харків на ділянці від м. Лубни до м. Полтава – однієї з найважливіших магістральних доріг України, що співпадає з національним транспортним коридором Європа – Азія	450 млн. дол. США
Розвиток системи державної статистики для моніторингу соціально-економічних перетворень (із урахуванням додаткового фінансування)	Створення сталої національної системи статистики шляхом її комплексного і системного реформування для повнішого задоволення потреб органів державного управління та інших користувачів в об'єктивній статистичній інформації щодо соціально-економічного розвитку країни, її регіонів, галузей і секторів економіки	42 млн. дол. США
Передача електроенергії	Підвищення надійності постачання електроенергії за допомогою реабілітації передавальних станцій, оновлення мережі передачі електроенергії та збільшення інституційних можливостей оператора передавальної системи НЕК «Укренерго»	200 млн. дол. США
Реабілітація гідроелектростанцій	Збільшення виробничих потужностей гідроенергетики, підвищення надійності й ефективності роботи гідроелектростанцій, поліпшення технічних параметрів їх функціонування, безпечної експлуатації їхніх гідротехнічних споруд	166 млн. дол. США
Другий проект розвитку експорту	Сприяння розвитку експорту недержавних підприємств України шляхом середньо- і довгострокового кредитування інвестиційних потреб експортоорієнтованих підприємств, поповнення їх оборотних коштів, надання доступу підприємствам до дешевших ресурсів шляхом ширшого використання нових банківських продуктів	150 млн. дол. США
Проект з енергоефективності	Кредитування заходів із поліпшення енергоефективності українських промислових і муніципальних підприємств	200 млн. дол. США

Джерело: власна розробка автора на основі [3]

чали реалізацію спільних проектів щодо впровадження енергозберігаючих технологій в енергоємних галузях.

Для України важливою є підтримка з боку ЄБРР проектів, які сприятимуть розвитку муніципальної інфраструктури міст України, охороні навколишнього середовища та транспортної інфраструктури.

Завершено реалізацію семи проектів з ЄБРР та ЄІБ загальною вартістю (909,55 млн. євро), із них кредитних коштів – 659,23 млн. євро.

Основними спільними з ЄБРР проектами розвитку, що на сьогодні реалізуються в державному секторі економіки України, є: «Впровадження швидкісного руху пасажирських поїздів на залізницях України» – 120 млн. дол. США, «Поліпшення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг на підходах до Києва» – 450 млн. дол. США, «Реабілітація гідроелектростанцій» – 200 млн. дол. США.

Спільні з Європейським інвестиційним банком проекти розвитку, що реалізуються за рахунок коштів, залучених державою та під державні гарантії: «Європейські дороги ІІ» – 450 млн. дол. США, «Розвиток системи водопостачання та водовідведення в м. Миколаїв» – 15,54 млн. дол. США.

Спільні з ЄБРР та ЄІБ проекти, які реалізуються на даний час: «Будівництво повітряної лінії 750 кВ Рівненська АЕС – Київська» – 150 млн. євро, «Будівництво повітряної лінії 750 кВ Запорізька АЕС – Каховська» – 175 млн. євро. На стадії переговорів з ЄБРР та ЄІБ знаходяться три проекти: «Електрифікація залізничного напрямку Долинська – Миколаїв – Колосівка» – 4,28 млрд. грн., «Проект із розвитку міського електричного транспорту» – 670 млн. євро, «Будівництво нової автомобільної дороги Львів – Краковець» – 4,3 млрд. грн. [6, с. 11].

Співпраця України з Європейським інвестиційним банком розпочалася в 2004 р. зі створення нормативно-правової бази регулювання відносин із метою залучення його ресурсів для реалізації інфраструктурних, енергетичних, природоохоронних та інших інвестиційних проектів, яка набула чинності 21 грудня 2010 р. Проекти в Україні спрямовуються ЄІБ в такі сектори економіки, як транспорт, телекомунікації, енергетична інфраструктура (на пріоритетних напрямках транс'європейських мереж та європейських транспортних коридорів), захист довкілля.

Загалом ЄІБ було надано кредитів на суму майже 2,5 млрд. євро для реалізації 21 проекту в Україні, а наприкінці 2014 р. ЄІБ було затверджено ще декілька проектів для України на загальну суму 1,708 млрд. євро, які знаходяться на погодженні [6, с. 51].

На початку 2014 р. Європейська Комісія оголосила про всеосяжний пакет допомоги Україні на певних умовах на 2014–2016 рр. із бюджетом 11 млрд. євро. ЄІБ робить свій внесок у цей пакет, надаючи протягом наступних трьох років позику в розмірі до 3 млрд. євро. Банк зосереджує свою увагу на інвестиціях в енергетику та муніципальну інфраструктуру, а також на питаннях доступу малих і середніх підприємств до фінансування.

З огляду на важливість і динамічність сектору агропромислового комплексу, представники ЄІБ планують запровадити певні проекти, пов'язані саме з цим сектором. Наприкінці 2015 р. ЄІБ затвердив кредитну лінію для України в розмірі 400 млн. євро на реалізацію 25–40 державних інфраструктурних проектів із метою поліпшення енергоефективності.

Результатом співпраці української сторони з ЄІБ наприкінці 2014 р. стало завершення підготовки та перехід до фази реалізації в таких важливих для Укра-

їни проектах, як: «Реконструкція, капремонт і технічне переоснащення магістрального газопроводу «Уренгой – Помари – Ужгород» (кредитори ЄІБ та ЄБРР – по 150 млн. євро), кредитна лінія для малого та середнього бізнесу «АРЕХ» (ЄІБ – 400 млн. євро), «Надзвичайна кредитна програма для України» (ЄІБ – 200 млн. євро).

Варто зазначити, що Україна та ЄІБ обговорили план заходів і терміни підписання та підготовки пріоритетних проектів уже найближчим часом для перегляду кредитного портфелю. Ці проекти стосуються сфери енергоефективності й енергозбереження у вищих навчальних закладах, розвитку муніципальної інфраструктури, підтримки модернізації Канівської ГЕС і підтримки зовнішньоекономічної діяльності українських підприємств.

Таким чином, ми проаналізували співробітництво з провідними міжнародними фінансово-кредитними організаціями і дійшли висновку, що кожна з цих інституцій є важливим стратегічним партнером для України та допомагає вирішувати проблеми у фінансово-бюджетній сфері та реалізовувати важливі проекти у сфері транспорту, електроенергетики, інфраструктури, освіти, зв'язку тощо [1, с. 52].

На нашу думку, варто окреслити подальші шляхи та напрями розширення співпраці з МФО:

- збереження наявних рівнів і форм взаємовідносин України з міжнародними фінансовими організаціями і надалі;

- перехід від безпосереднього отримання фінансових ресурсів від міжнародних фінансових організацій до отримання виключно політичної та консультативної та технічної допомоги;

- стратегія взаємовідносин України з міжнародними фінансовими організаціями повинна будуватися з урахуванням поточного стану національної економіки;

- чітке розділення функцій і сфер діяльності між державними організаційними структурами – Міністерством фінансів України, Національним банком України, Міністерством економіки України (та його підрозділами, – які здійснюють загальнодержавну регуляцію зовнішньоекономічної діяльності);

- взаємини України з міжнародними фінансовими організаціями мають будуватися в контексті оптимізації моделі соціально-економічного розвитку і зміни відповідних акцентів (внутрішні політичні фактори);

- переорієнтування кредитних ресурсів МФО в промисловий сектор економіки України;

- впровадження моніторингу переліку проектів, оприлюднення інформації про стан реалізації та розробка системи оцінки використання міжнародних позичкових коштів;

- проведення загальних структурних реформ із використанням залучених коштів МФО.

Отже, ми вважаємо, що міжнародні фінансові організації мають велике значення для покращання економічного становища України. Співпраця України з МФО сприяє поліпшенню макрофінансових показників стабілізації, формуванню конкурентного ринкового середовища, стабілізації національної грошової одиниці, активізації інвестиційного процесу, розвитку приватного підприємництва.

Висновки. Незважаючи на низку організаційних недоліків, співпраця з міжнародними фінансово-кредитними організаціями буде спрямовуватися на залучення додаткових фінансових ресурсів для реформування національної економіки, реалізацію пріоритетних системних та інвестиційних проектів. Перспективним подальшим напрямом дослідження для себе вважаємо розгляд співробітництва з МФО регіонального рівня, країнами-донорами та ЄС.

Список використаних джерел:

1. Миськів Г.В. Кредити міжнародних фінансових організацій в економіці України / Г.В. Миськів // Фінансовий простір. – 2015. – № 2 (18). – С. 49.
2. Інформаційно-довідкові матеріали щодо співробітництва з МФО / Стратегія партнерства з Україною на період 2012–2016 ф. р. МБРР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/MixedList?tag=InformatsiinodovidkoviMaterialiSchodoSpivrobitnitstvaZMfo>.
3. Офіційний сайт Світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=388308&cat_id=3531
4. Співробітництво з міжнародними фінансовими організаціями / Урядовий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=244829807.
5. Українська призма: співпраця України з міжнародними організаціями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.fes.kiev.ua/new/wb/media/publikationen/prizma_ukr_int_2014.pdf.
6. Інфраструктурні проекти ЄБРР та ЄІБ / Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mtu.gov.ua/content/infrastrukturni-proekti-z-ebr-ri-ta-eib.html>.

Анотація. В статтю проаналізовані основні тенденції співробітництва України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями, досліджена кредитна діяльність провідних МФО та їх ефективність, наведено ключові програми, які реалізує Україна, визначені пріоритетні напрями співробітництва, які б дали можливість підвищити ефективність залучених коштів та створити сприятливий інвестиційний клімат в країні.

Ключевые слова: міжнародні фінансово-кредитні організації, проекти, фінансові ресурси, ефективність діяльності, міжнародний кредит.

Summary. The basic tendencies of collaboration of Ukraine are in-process analysed with international finance and credit organizations, investigational credit activity of leading MFO and their efficiency, outlined key programs which will be realized by Ukraine, certainly priority directions of collaboration, which would enable to promote efficiency of the attracted money and create a favourable investment climate in a country.

Key words: international finance and credit organizations, projects, financial resources, efficiency of activity, international credit.